

Borba

Maribor, 18. avgusta 1933

Leto I.

Posamezna številka Din 1.50 // Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—, za inozemstvo Din 10.— // Uredništvo in uprava: Narodni dom, Telefon 29-70 // Poštni čekovni račun 15.546 // Izhaja vsak petek // Oglasi po tarifi

Štev. 12

Za svobodo besede

Po žalostnem dogodku v naši narodni skupščini leta 1928. so bile vsakemu nacionalistu razumljive izredne mere, ki so sledile, da se napravi konec krvavi strankarski in bratomorni borbi med Jugoslovani. Vsak pošten Jugoslovani, ki mu je pri srcu sreča in blagostanje naše skupne jugoslovanske domovine, je bil naravnost vznemirjen nad dalekosežnim aktom 6. januarja 1929, s katerim je bila razglašena narodna skupščina. Sledila je perioda plodonosnega zakonodajnega dela po zakonodajnem odboru, v katerem so bili strokovnjaki. Takega dela narodna skupščina ni poznala niti pred tem niti za tem. Le žal, da se tudi v tej dobi partizani niso popolnoma eliminirali in da so bili volilci že novembra 1931 zopet poklicani na volišče. Volitve so bile sicer pripuščene z omejitvami, saj je dejansko nastopila le ena stranka, toda kljub temu danes lahko z mirno vestjo trdimo, da je bila dveletna brezparlamentarna doba prekratka, da bi iz strastnih partizanov mogla napraviti dobre Jugoslovane, ki bi jim bila država nad vse, lastni jaz pa podrejenega značaja. Kaj se je v tej dobi storilo za omiljenje težke gospodarske in socialne krize? To pot se naši parlamentarci pač ne bodo mogli izgovarjati na opozicijo. Bili so absolutni gospodarji in nihče jih pri njihovem delu ni oviral.

Beograjska »Borba« že dalje časa neizprosno biča sedanji režim, očita joč mu stvari, o katerih je pri nas sploh zabranjeno govoriti in pisati, kakor da bi zakon ne bil za vse enak ali pa, kakor da bi Slovenci ne bili vredni svobode. Navedeni list številko za številko dokazuje, da je sedanjemu režimu niti na srca b lagor naroda in države. — Ta činjenica in pa nešteto novo nastalih strank, ki rastejo kakor gobe po dežju, nam dokazuje, da se naši strankarji v dveletni brezparlamentarni dobi niso niti za las poboljšali. Ves čas so nosili v svojih srcih željo po prejšnjih razmerah, s katerimi so vzrasli, njihovo navdušenje za 6. januar je bilo hinavsko.

Brezparlamentarno stanje bi moralo trajati najmanj 10 let, da bi zrasla nova, z jugoslovanskim nacionalnim duhom prežeta generacija. Med tem pa naj bi vladala pravična in poštena diktatura v korist jugoslovanskega delovnega ljudstva, ki je najjačji steber države. Vsaj ne bi bilo ogromnih izdatkov za narodno skupščino in senat in odpadli bi očitki, da sta navedena faktorja služila utrditvi režima ene same stranke. Tudi ne bi bilo toliko nezadovoljstva in sovraštva v ljudstvu, ki sicer molči, ker mu je zabranjena beseda, ki pa budno zasleduje dogodke in čaka prilike, da uveljavi svoje opravičene zahteve. Eno lahko pričakujemo: da se nam dá možnost kritike. Naš namen ni, da rušimo, kar se je s krvjo zgradilo, marveč hočemo zidati.

Zgodovina je naš najboljši učitelj in nam pove, da ni dobro, če ljudstvo

ne sme govoriti in pisati. Najhujše pa je, če se pravica svobodne besede jemlje jugoslovanskim nacionalistom, ki hočejo državi le dobro. V tistem trenutku, ko se je pri nas strankarstvo zopet razpaslo tako, da ne vidi pred seboj interesov celokupne države, marveč zgolj lastne partizanske interese, je nastopil čas naše opredelitve napram laži-Jugoslovonom. Vidimo, da naš človek strašno trpi, preganjan po tujih, ki jih na naših tleh podpira vladajoča stranka, ki dopušča, da naši delavci in nameščenci, med njimi taki s fakultetno izobrazbo, umirajo gladi, ker ne dobijo dela, ki jim ga odjedajo tujerodni »strokovnjaki«; ki nadalje dopušča, da kapitalisti, zaščiteni po visoki uvozni carini, naravnost nesramno odirajo našega delovnega človeka, ki mu ne dajo niti možnosti eksistence, tako, da se moramo nehote vprašati: kakšen pomen ima ščititi industrijo, če pa ona sama nima niti toliko uvidenosti, da bi našemu delavcu in nameščencu zajamčila eksistenco, da bi mogla s svojim zaslužkom življati sebe in družino?

Za narod delati se pravi pomagati mu, a ne izročati ga na milost in nemilost brezsrčnemu kapitalizmu in to še tujemu povrh! In tega, da bi ne smeli povedati! Če bi imel dobro voljo, bi sedanji režim lahko mnogo koristnega storil za delovnega človeka in si s tem pridobil njegovo zaupanje.

100,000.000

Ob devetdeset-letnici rojstva nemškega pisatelja Roseggerja je avstrijski »Schulverein« uvedel veliko vsenarodno zbirko pod geslom: »Hundert-Millionen-Groschen-Sammlung« ter jo namenil obrambnim nacionalnim svrham nemštva v inozemstvu, ter raznarodovanju slovenskih manjšin v Avstriji.

Tako dela avstrijski »Schulverein« tako skrbi on za svoj narod. Kaj poročajo k temu naša društva, ki imajo slični program kakor nemški »Schulverein«? V članku na drugem mestu smo spregovorili bridko resnico o naši severni meji, še grenkejšo pa moramo naglasiti, ko čitamo taka poročila o delovanju nemškega »Schulvereina«, da bi se morala naša društva prav pri njem učiti izvajanja programa in se ravnati po njegovem vzgledu. Kaj smo storili mi in naša društva v dolgih 15 letih našega osvobođenja za obrambo slovenstva v neodrešeni domovini ter proti raznarodovanju naših manjšin na Koroškem in v Julijski Benečiji? Dajmo roko mirno na srce in odkrito priznajmo: do danes še ničesar. Niti mi in naša društva, niti naše oblasti, ki so prav tako poklicane, doslej nismo in niso mignile z mezinem. Kje so vse obljube, kje so svete prisege? Ali je res vse pozabljeno? Ali je res umrl v nas čut ljubavi do bratov in sester, ki so na-

Toda od vseh strani slišimo le tožbe in zopet tožbe, celo take, ki govore o podpiranju internacionalnega marksizma na škodo naših nacionalnih strokovnih organizacij. Zato nam ne sme nihče zameriti, če postavimo sledeča vprašanja: 1. V čem se sedanji režim razlikuje od prejšnjih? 2. Zakaj kljub temu, da nima opozicije in ga nihče ne ovira pri delu, ne more pokazati prav nobenih uspehov? Če se zateka v svoji obrambi k edinemu sredstvu, ki nam zabranjuje kritiko, je to dokaz njegove krivde, ki pa mu traino ne bo pomagalo.

Zahtevamo svobodno besedo v govoru in pisavi, da nam bo mogoče brniti Jugoslavijo pred njenimi številnimi nasprotniki, notranjimi in zunanjimi. Zahtevamo svobodno besedo, da lahko rušimo kapitalizem, ki plje našemu človeku kri in upropašča naše otroke, ki naj bi nekoč stali na braniku jugoslovanske domovine. Našim južnim bratom se očita kulturna zaostalost in vendar imajo več proste besede kakor Slovenci, ki se pri vsaki priliki sklenjemo na našo kulturo. Upamo in želimo, da bi bilo zanaprej boljše in da bi se naš parlamentarizem, če se je že ponovno in predčasno uvedel, ne skrival pred kritiko, marveč da bi se podal v areno svobodnega boja, da bi se pokazalo, ali zamore tak sistem še nadalje odločati o naši usodi. Dajte nam svobodno besedo!

še krvi in ki prebivajo na naši zemlji. Kateri narodni manjšini se gode danes na vsem svetu take vnebovpijoče krivice kakor prav naši tam pod Snežnikom in za Karavankami? Katera narodna manjšina na svetu je v tej kratki dobi življenja pretrpela toliko gorja in prenesla toliko krivic?

In preko vsega tega gorja in krivic gremo mi in se ne zganemo. Še več! Tistim, ki trpinčijo naše brate in sestre mi lojalno prizanašamo, sklicujoč se pri tem na svojo kulturo. Ne slišimo vpitja krvi naših rodni bratov, ne slišimo tuljenja njihovih grobov, ne slišimo joka naših mater, ki jim tujec trga iz naročja otroke, ne slišimo kletve naših očetov, ki jim tujec kosa domačijo.

Mi spimo in držimo križem roke ter mirno gledamo, na kako izredno taktičen način zbirajo sosedne, nam sovražne bojne organizacije, sredstva za svoje. Mi za take akcije nimamo smisla, pač pa imamo smisel, da se med seboj prepiramo, kdo je bolj nacionalen in socialen. Imamo nešteto nacionalnih društev in ustanovljamo še vedno nova, najbrže zato, da so govti ljudje lahko izvoljeni za predsednike in funkcionarje. Imamo toliko društev, da lahko njih predsedniki tvorijo močno društvo »predsednikov društev«. In vsa ta društva imajo svoje sestanke, kjer se veliko govori:

in debatira, »od sebe pa ne dajo najmanjše fige.«

Kako bomo mi odgovorili na to akcijo nemškega »Schulvereina«, ki bo spretno izrabljena in ki bo imela uspeh v kljub vsej krizi, ker se v svojem proglašu obrača na najširše kroge nemškega prebivalstva in govori o zbirki 100.000.000 grošev, hoteč povdariti, da so dobrodošli tudi najmanjši darovi. Kedaj bo prišel čas, ko bo zopet prišel do veljave klic: »Mal polži dar, domu na oltar!« Pred očmi nam je položaj naših krajev pred svetovnim klanjem, ko je »Schulverein« z velikimi žrtvami kupoval na Štajerskem in Koroškem slovenska posestva, gradil nemške šole in planinske kočice na slovenskih planinah. Blizu se 25. obletnica septemberskih dogodkov, ko je tekla v Ptuj in Ljubljani nedolžna slovenska kri, prelita po roki sovražnikov, ki jim mi še danes prizanašamo, ki jih mi še danes, navaženi hlapčevanja in suženjstva, redimo na svojih prsih.

Letošnje septemberske svečanosti v Ptuj morajo roditi sklep našega prebujenja. Zdramiti se moramo in pričeti energičen boj za pravice našega osvobođenega in neosvobođenega naroda.

Natočite čistega vina

Delavstvu ni jasna zadeva o marksističnih konzumi, ki so prešli v likvidacijo in jim je bil kot komisar postavljen g. L o v š i n. Marksistični konzumi so se zaprli, istočasno pa se je v Mariboru osnovala zadruga »Delavski dom« r. z. z o. z. in otvorila v Frankopanovi ulici trgovino z mešaninim blagom. V Trbovljah se je osnovala stavbena, konzumna in gostilniška zadruga »Delavski dom« r. z. z o. z., ki sprejema hranilne vloge in ima tri delavske domove, dva v Trbovljah s tremi prodajalnami in dvema gostilnama ter eno prodajalno in gostilno v Senovem pri Rajhenburgu. Član te zadruge lahko postane vsak, ki vplača delež 400 Din in vpisnino 10 Din. Delavstvo, ki ima svoje deleže v bivših konzumih in vloge, nad katerimi je bil proglašen § 5., zahteva od komisarja g. Lovšina točnega pojasnila, kaj bo z njihovimi deleži in kako je mogoče ustvarjati nekaj novega, ko še staro ni likvidirano. Nadalje apelira delavstvo na bansko upravo, da mu objasni sedanji položaj, že z ozirom na to, ker je baje, kakor je delavstvo izvedelo, dala lansko leto falitnim marksističnim konzumom 2 milijona Din brezobrestnega posojila oziroma kot subvencijo za sanacijo teh delavskih konzumov, ali pa zato, da se sedaj odpirajo novi konzumi? Natočite delavstvu, ki ima krvavo prisluzene prihranke v falitnih marksističnih konzumih, čistega vina! Delavstvo je v strahu za svoj krvavo prisluzeni denar in hoče izvedeti resnico.

NAJVEČJA SVETINJA JE ČAST!
NAJVEČJA DOBROTA JE SVOBODA!

Resnica o naši severni meji

Občudovanja vredna je bila naša narodna obramba v letih pred osvoboditvijo. Komaj pol milijon nas je bilo Slovencev v bivši Avstriji in boriti smo se morali na vse strani, a nismo omagali. V spoštnem smo dobro držali svoje pozicije, zlasti če pomislimo, da so nasprotniki imeli ogromna sredstva in brezmejno moč. Mi smo parirali udarce, zlasti CMD je vztrajno skrbel za ohranitev našega narodnega posestnega stanja.

Nova razmejitev po svetovni vojni nam je odtrgala tretjino narodnega ozemlja in prebivalstva, razmere so postale docela drugačne... Čim bolj so nas ščipali nasprotniki, tem malomarnejši smo postajali za naše ljudi ob mejah, popolnoma apatični za naše brate — onkraj obmejnih kamnov!

Ne motimo se, če trdimo, da je to pač edinstven primer v zgodovini narodov! Kje je še kdo, ki bi se tako malo zmenil za svoje izgubljene brate?! Kaj smo storili doslej? Bore malo ali skoraj nič! Niti tega ne, da bi organizirali poročevalsko službo! Kako dobro vedo Nemci pri nas za vsakega svojega človeka, točno vodijo evidenco o vsem žitju in bitju, skratka — medsebojno so v najtesnejših stikih pod patronaco svojega rajhovskega matičnega društva »für das Auslandsdeutsch tum!« Zlasti v obmejnih krajih so gospodarsko in politično teko organizirani, da jim je težko priti v okoliš. Mi pa smo tudi daleč prekomodni, da bi se strnili vsaj tu na severnem braniku, ko nas napada nasprotnik! Oglejmo si samo primer iz preteklega tedna!

Planinski klub »Meja« je v nedeljo 6. t. m. povabil nacionalno javnost na veliko obmejno manifestacijo k Sv. Duhu na Ostrem vrhu, v najsevernejšo obmejno vas, ki jo je meja razdelila tako usodno, da je ostala CMD šola v Avstriji in z njo tisoče naših rojakov. Poleg tega je to turistovska postojanka, ki jo naši planinci zelo prezirajo, silno priljubljena pa je pri Nemcih onstran meje. Sv. Duh je kot stara narodna postojanka z veseljem pričakoval »velikanski prihod Mariborčanov«. Napovedane so bile reprezentativne mase iz zaledij. Bil bi naj to prvi večji uradni pohod Maribora na skrajno severno ozemlje! To pa še zlasti radi istočasnega zbora nemških bojnikov v avstrijski Radgoni, kjer je tisočglava masa manifestirala za izgubljene (!) kraje južne Štajerske!

Lepa množica nas je šla proti vrhu. Po vsem neobičajna za krasni, a pozabljeni Sv. Duh! Poleg starih preizkušenih narodnih borcev in znanih prijateljev meje po veliki večini mladi! Akademiki, dijaki in mnogo — zastopnikov širših narodnih plasti! To je edina svetla točka, ki nas bodri, da je predvsem v okrilju socialno in ekonomsko šibkejših podana možnost obnovitve svetle tradicije predvojnih časov, ko smo se vneto zbirali in z dejanji pomagali veliki in zaslužni CMD! Prilčno 200 Mariborčanov nas je bilo, marsikoga iz višjih krogov smo med njimi pogrešali! Vsi različni izgovori o mariborskih prireditvah ne morejo in ne smejo držati, ko gre za zapuščene obmejne kraje, ki jih eo ipso že bojkotirajo gotovi mariborski slovenski (!) krogi, do čim so Nemcem vedno dobrodošli! Opazili smo, da je manjkalo največ onih naših Mariborčanov, ki jim je narodni blagor kaj rad na jeziku, pokazali pa so, da je v srcih praznota! Vsaj enkrat v letu bi bili lahko pokazali, da niso nacionalisti samo za zapečkom! Ven med narod, da ga spoznamo, da slišimo njegove gospodarske in kulturne težnje, da vidimo in se prepričamo na kraju o križih in težavah obmejne grude! Spominska knjiga pri Sv. Duhu hrani dokaze, da bomo vedno vedeli, kdo je prijatelj meje in kdo je — zapečkar!

Na žalost smo pogrešali na prvi veliki manifestaciji po 15. letih naše svobode tudi zastopnike in funkcionarje mariborske, ki bi morali obmejnemu ozemlju dati vzgled državne miselnosti in narodne zavednosti. Razen zaslužnega narodnega borca, bivšega ministra g. dr. K. in šol. nadzornika g. T., ki sta stalna obiskovalca in prijatelja obmejnega ljudstva, nismo videli nikogar iz takozvanih uradnih krogov... Avstrijsko šolo pri Sv. Duhu pa je že večkrat obiskal okrajni glavar

iz Lipnice, ki si je dal predstaviti od nemškega (?) učitelja Podlesnika (!) vse domačine, ki so vneti za nemško stvar ob meji. Seveda so vsi slovenskega rodu, na žalost pa se vedno bolj potaplja v germansko morje... Naši pa vidijo mariborske višje sloje le ob kakšnih komisijah, ker je kraj pač 907 m nad morjem.

Zanimivo je stališče, ki ga zastopajo avstrijski Nemci glede 3000 lučanskih Slovencev, ki so po nesrečni razmejitvi ostali v Avstriji. Pravijo da to ni nikaka narodna manjšina, temveč — Nemci, ki so »slovenizirani«! Zato jih je treba čim prej vrniti materi Germaniji. To se tudi izdatno izvaja zlasti v šoli, kjer duhovska deca ne sliši besedice slovenski. Pač pa se izdatno podpira »Schulverein«, ki izda samo za šolo pri Sv. Duhu preko 30.000 Din!! Deca dobi obleko, obuvale in vse šolske potrebščine, samo da bodo kmalu popolni Nemci in borci za nove mostove proti jugu... Težko je parirati pri nas taki akciji, ko ni razumevanja v zaledju!

Pravilno je poudaril eden nedeljskih izletnikov: »Mi nismo več na meji neznat-

ne Avstrije! Mi smo danes na meji velike hitlerjeve Nemčije! Kljukasti križi po drevesih, mizah in spominskih knjigah so nam potrdili mnenje govornika. Saj njihova prednost presega že vse meje, ko prihajajo »lažnjivi Kljukci« celo že na naše ozemlje! Pa še bodo nekateri vedno trdili, da nismo ogroženi! Na naše — onstran mejnikov — pa sploh ne mislimo, zato tudi točno ne vemo, kdo je še naš in kdo se potaplja! Žalostno, a resnično dejstvo! Tudi naša severna meja je kos one velike tragike, ki smo jo doživeli v Primorju in a Koroškem. Položaj je v toliko slabši, da po naši lastni malomarnosti po 15. letih svobode — pro pada kos za kosom!!

Sv. Duh je pokazal vsakemu, ki gleda na obmejne probleme globlje, da nismo budno na straži!! Težkoče so ob Muri, toda obmejne planine na Kozjaku so danes najbolj ogrožene! Nemci dobro vedo, kje je naše bolno mesto, zato se o pravih najboljših strategijah dobro pripravljajo...

In mi naj še od daleč opazujemo?! Pri vsakem narodu in v vsaki državi

igra meja nad vse važno vlogo. Obmejni kraji naj bi bili žarišče narodne misli, središče kulturnega in gospodarskega blagostanja! Saj je zadovoljstvo obmejnega prebivalstva najsigurnejše jamstvo za red in mir v zaledju. Tega se Nemci ob avstrijski meji dobro zavedajo! Pri nas pa n. pr. Sv. Duh že dve leti prosi in moloduje oblasti za prispevek k popravilu vodovoda, ki ga je pred 25. leti preskrbela avstrijska vlada. Od naše strani ni mogoče dobiti danes niti pare! Ljudstvo trpi vsled stagnacije v lesni trgovini in je skrajno obubožalo. In vendar bi moralo obmejno ozemlje biti trden stebel državne misli. To je najboljše nadomestilo za vse utrdbe in žične ograje! Po licu obmejnega ozemlja presojajo sosedje stanje in napredek države. Zadovoljstvo mejašev je verna slika državnega blagostanja!

Quousque tandem? Ob 12. uri se moramo zavedati vsi merodajni faktorji, da severna meja ne sme biti več objekt preziranja in omalovaževanja! Sv. Duh je pokazal, da smo na mestu, a malo, vse pre malo nas je! Evidenca obmejnega dela in delavcev bo naloga našega lista, ki hoče, da vsi narodni elementi iz Maribora aktivno posežejo v borbo. Le z združenimi močmi bomo mogli ustvariti trden branik na severu naše Jugoslavije!

Inozemski „specialisti“

Ves čas odkar živi naša »Borba«, je posvečala vso pažnjo problemu zaposlitve inozemskih delovnih moči po naših obratih in podjetjih, privatnih in državnih. Skoro v vsaki številki je razkrila kakega nepotrebnega »importiranega specialista« in apelirala na merodajne oblasti, da popravijo krivice, ki se gode našim brezposelnim strokovnjakom, ki stradajo, medtem ko jim taki »specialisti« odjedajo kruh. Toda ušesa Inspekcije dela, banske uprave in drugih oblasti so gluha in prav njihova krivda je, da se gode našim ljudem na domačih tleh take krivice. Vršilci odredb in zakonov so prav gori omenjene oblasti in nihče drugi. Kaj more višja oblast, če ima tako sakramentsko rigorozne in stroge ter brezobzirne vršilce njenih odredb? Kaj more višja oblast, če vršilci njenih odredb in postav te postave in odredbe oglodajo do kosti in so sami bolj papežki kakor papež sam? Pogrešno je obratati temne poglede proti Beogradu, ki ni toliko kriv, kolikor so krive naše oblasti.

Kako opravičene in kako na mestu so naše pritožbe proti zaposlitvi inozemcev, lahko uvidijo naše oblasti tudi iz članka, ki je bil objavljen v »Jutru« 16. tm. pod naslovom: »Poldrugi milijon za nespodobnega tujca«, ki ga v celoti ponatiskujemo:

Neštetokrat smo že imeli priliko, da čujemo in čitamo o primerih, ko so naša podjetja za kakšne posebne namene najemala tuje »specialiste«, pa se je nazadnje zmerom izkazalo, da imamo za vsako stroko dovolj domačih polnovredno kvalificiranih moči. Kakšne komedije in tragedije lahko nastanejo iz nezadostnega razumevanja tega vprašanja, nam najbolj zgovorno pričajo težke izkušnje, ki jih je nedavno doživela neka ugledna ljubljanska tvrdka živilske stroke s takšnim nemškim »specialistom«.

Šef tvrdke, ki je sicer opravljal v svojem podjetju vse strokovno-tehnične in upravne posle, je bil pred nedavnim časom tako zaposlen z upravnim in pravnim delom vodstva, da mu je bil v tvornici nujno potreben tehnični strokovni vodja. Kadar naši podjetniki potrebujejo strokovnjaka, so po navadi zmerom prepričani, da ga ne morejo dobiti nikjer drugje kakor v inozemstvu. Tako je tudi v tem primeru podjetnik povabil v Ljubljano nemškega »specialista«.

Prišel je v Ljubljano nemški »Werkmeister« z dobrimi izpričevali in je s svojim delodajalcem sklenil kontrakt. V imenu podjetja je sestavljal pogodbo njegov pravni zastopnik. Kakor je običaj nasproti takšnim znamenitim inozemskim »strokovnjakom«, je pogodba zabeležila zanj najbolj zavirljive ugodnosti, kakršnih med nami ne bi bil nikdar deležen noben domači univerzitetni profesor. Pogodba je Nemcu, ki razume se — ri vložil v podjetje nikakšnega kapitala, temveč je prinesel s seboj samo svoje »strokovno znanje«, zagotovila najprej 30%

čistega dobička kakor kakšnemu delničarju, najmanj pa čistih 6000 Din na mesec. Pogodba veže podjetnika za 10 let, tako da se je nasproti nemškemu delovodji zavezalo vsega skupaj za najmanj 720.000 Din. Po poteku ali po eventualni prekinitvi pogodbe je podjetje dolžno izplačati nemškemu strokovnjaku nadaljnjih 20.000 švicarskih frankov, kar ne bo zneslo mnogo manj kakor novih pol milijona dinarjev. Razen tega si je inozemec zagotovil od našega podjetja še dvoje visokih zavarovanj, in sicer 100.000 Din za življenje in 200.000 Din za primer nezgode. Podjetju samemu ni preostala nobena druga pravica, kakor da se pogodba prekine, če bi se strokovnjak nasproti podjetju pregrešil zoper poštenje.

V decembru lani je nemški »specialist« nastopil svoje mesto v tovarni. Ko je bilo njegovo strokovno znanje postavljeno na preizkušnjo, je prišlo do presenetljivih rezultatov. Izdelek, ki ga je tvornica producirala pod njegovim neposrednim vodstvom, je na mah nehal ustrezati odjemalcem, ki so bili poprej zmerom prav zadovoljni s proizvodi svoje tvrdke. Zdaj so se druga za drugo vrstile reklamacije in pritožbe, blago je v velikih množinah prihajalo nazaj. Podjetniku nazadnje ni kazalo nič drugega, kakor da strokovnjaka odstrani iz tovarne. Dasi je nazadnje ostal nezaposlen, je ta strokovnjak v teku dobrega pol leta v smislu pogodbe dvignil pri podjetju kot svojo nagrado 130.000 Din. Tako zavidanja vredne plače imajo pri nas pač samo redki bančni in generalni direktorji.

Vsa ta zgodba se je nazadnje razvila tako, da je oblast tujcu prepovedala zaposlitev v naši državi. Strokovnjak se je pritožil na državni svet in zdaj teče pravda o tem, ali naj bo naše domače podjetje obvezano, da izplača tujcu, ki v njegovi tvornici ni uporaben, blizu pol milijona dinarjev plače in odpravnine ali pa naj tujec gre. Milijon in pol dinarjev ni smešna vsota. Takšna vsota povsem zadošča, da lahko ruina tudi najsolidnejše podjetje. Menda ne more biti nobenega dvoma o tem, da odločujoče instance ne bodo mogle ustreči vnebovpijočim zahtevam in »pravicam« inozemca, ker bi to pomenilo propast domače tvrdke, čeprav si je nje vodstvo pri sestavi delovne pogodbe, ki je pač unikum med poslovnimi pogodbami, pridobilo nezasiščen, neverjeten delež.

Vsa ta kričeča zgodba pa zgovorno dokazuje, kako čez glavo je vsa naša javnost, zlasti številni naši podjetniki, zakopana v pregrešnem spoštovanju inozemskih »strokovnjakov«, ki ne prihajajo k nam samo odjedati kruha dobrim domačim delovnim močem, temveč lahko tudi naravnost na katastrofalen način upropaščajo naše narodno gospodarstvo. Ki ga imajo pogosto v rokah preveč dobrušni in preveč lahkoverni ljudje. — Inozemskega strokovnjaka je v tvornici zdaj nadomestil mlad domači visokošolec,

ki je tik pred inženjersko diplomom. Menda ni treba posebej pripominjati, da slovenski inženjerski kandidati brez primere bolj zadovoljivo opravljajo svojo funkcijo kakor njegov znameniti, inozemski prednik.

Očistimo svoje vrste!

Da bo naš pokret idealen in čist, moramo čistiti predvsem svoje lastne vrste! To nam narekuje značaj in v našem interesu je, da se vsi pojavi, ki škodujejo narodnosti miselnosti, že v kalu zatro. Tudi na tem polju se hočemo razlikovati od naših nasprotnikov, zato nam bo sama kritika ono načelo, ki ne dopušča izrabljanja našega pokreta za natolcevanja in klevete. Mi hočemo, da bo vsak naš človek usmerjen v duhu naše nacionalne kulturne miselnosti. Zato odločno odklanjamo, da bi se veseljačenja pod firmo nacionalizma končevala pozno v noč s prepri in stekleničnimi pretepi... Žalosten primer iz okolice se ne sme več ponoviti!

Železniški direkciji!

Ali je ljubljanski železniški direkciji znano, da je strojevodja mariborske kurilnice Martin Bibič kot predsednik »Ujedinjenja železničarjev Jugoslavije«, podružnica Maribor I, II. in III. odklonil podpis deklaracije, ki jo je slovenski narod poslal radi znanih punktacij svojemu kralju? Ali banska uprava tega ni javila direkciji? Vprašamo ljubljansko železniško direkcijo, kako je mogoče, da je tak človek, ki odklanja podpis zgodovinskega akta, še vedno na tako eksponiranem mestu?

To je korajža!

Ker smo se v 8. številki našega glasila spotaknili tudi nad inozemcem Kellenhofferjem, stanujočim pri hišnem posestniku Globanu v Smetanovi ulici in ker smo v 9. številki apelirali na gospoda bana, naj ga izžene, ker je brez posla, se je ta mož ojunčil in vložil po mariborskem odvetniku g. dr. Slokarju proti nam tiskovno tožbo. Naše uredništvo bo sicer prineslo dokaz resnice za »inkriminirano« vest, vendar pa vprašamo našo javnost, kje na svetu je kaj sličnega mogoče. Radovedni smo, če bi si drznil naš človek, ki bi bil brez posla in odvisen od avstrijskih in italijanskih oblasti, tako nastopati proti nemško- ali italijansko nacionalnemu glasilu? Kaj bi se zgodilo s takim našim človekom v Avstriji ali Italiji, samo to vprašamo našo oblast? Avstrija, Nemčija in Italija izganjajo naše tam zaposlene in mirne ljudi brez vsakih vzrokov, pri nas pa si brezposelnih tujec — nemški šovinist — drzne iskati nekakega zadoščanja pri sodišču proti glasilu, ki je strogo nacionalno in brani naše brezposelne delavce in nameščence pred nepotrebnimi importiranimi »strokovnjaki«. Kako dolgo še? ..

Obupen položaj delavstva v tekstilnih tovarnah

Tekstilne tovarne v Mariboru so zadnji čas pričele zniževati mezde delavstvu, nekatere celo za 40 odstotkov. Vzrok za to znižanje je iskati edinole v nenasitnosti lastnikov tekstilnih tovarn. Znano je, da niti ena tovarna ni znižala cen svojim izdelkom, marveč so jih nekatere nasprotno zvišale, prav gotovo pa so obdržale iste cene, kakor lansko leto. Znan nam je primer, ko se je neki lastnik izjavil, da je znižal plače zato, ker delavstvo preveč zasluži. Kako nesramna in predrzna je ta izjava in kako razpoloženje je med tekstilnimi podjetniki napram našemu delavstvu, naj pojasnijo naslednje številke:

Doslej je zaslužil najmarljivejši tkalec v tekstilni tovarni največ 800 dinarjev na mesec. Če pa pomislimo, da ni vsak delavec enako zmožen, si lahko predstavljamo, koliko potem zaslužijo drugi delavci, ki so v tovarni brez privilegijev, kakor so jih deležni nekateri. V rokah imamo plačilne liste, iz katerih je razvidno, da je delavec prejel tedenske plače 60 do 120 Din. Delavec, ki bi zaslužil na mesec 800 Din, ni med vsem delavstvom niti 5 odstotkov. Odkritje je delavstvo posebno v tovarni Zelenka in Braun tudi od tega, h kateremu stroju je dodeljeno. Če je delavec pri kakem nadmojstru neprijeten, mu ta odkaže delo, pri katerem se muči in muči, ne zasluži pa na teden niti 100 Din. Nekateri tovarne imajo stare in izrabljene stroje, za katerih je nemogoče izdelovati blago prvovrstne kvalitete, če se delavstvo še tako trudi. Že pri dosedanem zaslužku delavstvo ni moglo izhajati, kako bo pa šele sedaj do ponovnem znižanju?

V tekstilnih tovarnah so v Mariboru vobče zelo čudne razmere in razlike. V nekaterih podjetjih je delavstvo plačano vsaj prilično, čeprav tudi v teh podjetjih nikjer ne doseže eksistenčnega minimuma. V drugih

tovarnah pa so zopet plače kar za 20 do 30 odstotkov nižje.

Iz tega sledi, da danes pri nas podjetnik postopa z delavstvom popolnoma po svoji volji in mu plačuje, kakor se mu zljubi, ne da bi imel nad seboj oblast, ki bi ga kontrolirala.

So pa v teh podjetjih še druge panoge delavstva, takozvane navijalke, ki ne zaslužijo na teden več kakor 100 Din povprečno. In tudi tem je tovarna Braun znižala plače kar za 20 do 40%.

Kje so vzroki? Trdimo ponovno, da prav v nenasitnosti podjetnikov, ki odkrito kažejo, da nimajo nikdar dovolj, Delavstvo jim nikdar dovolj ne zasluži, pa če se še tako trudi. Poznamo naše delavstvo in vemo, da je zelo marljivo in se trudi kolikor more, da bi čim več zaslužilo. Delavstvo vedno čuti za podjetnika. Podjetniki pa prav sedaj v najhujšem času s svojim zniževanjem dokazujejo, da nočejo razumeti težnj delavstva.

Kam to pelje? Zdi se nam, da igrajo podjetniki vendarle klavno vlogo ptičja noja. Glavo drže v pesku in se nič ne zanimajo, kaj se godi okrog njih. Ničesar nočejo vpoštevati, ničesar slišati. Nam je jasno, da takšna politika kapitala ne more doživeti dobrega konca. Kako tudi? Kapital hoče svoje produkte vnovčiti, ne da pa svojemu delavstvu takega zaslužka, da bi se moglo poslužiti vsaj delnih dobrin, do katerih ima vsak človek pravico. Neizkoriščen kapital je mrtev in od tega ne bo imel nikdo koristi. Svetovna kriza bo še hujša. Postala bo tako huda, da jo bodo kapitalisti slednjič tudi sami občutili.

Zadnjega znižanja mezd delavstvo ne bo mirno preneslo. Postavilo se bo v bran, ker je to znižanje neopravičeno in ker z znižanimi mezdami ne bo moglo izhajati. Te dni bo naša organizacija podvzela vse potrebne korake v podjetjih, ki so znižala mezde. Če ne bo dosegla svojih zahtev pri podjetnikih, se bo obrnila na merodajne faktorje, ki bodo morali vpoštevati pritožbe in želje delavstva, ki prav gotovo ne zasluži za svoje pošteno delo umiranja in pogina.

ho. Slično dom ali zatočišče bi bilo potrebno tudi v Mariboru. Tudi je lansko leto v Ljubljani in v Mariboru osnovala ženska zveza »Kolodvorske misijone« katerih namen je pomagati dekletom, ki pridejo v mesto iskat službe, z nasveti, siromašnim pa celo materialno. Prejok slej pa bo nujno potrebno radikalnejše sredstvo za zaščito naših slovenskih deklet, za zaščito služinčadi »naših modernih sužnjev« vobče.

Prvi kongres mladih intelektualcev

Pod okriljem strokovne organizacije Zveze mladih intelektualcev, ustanovljene pred polletjem v Mariboru, prirede mladi intelektualci vseh stanov svoj prvi kongres dne 3. septembra t. l. v Ljubljani. Pokroviteljstvo nad kongresom je prevzel predsednik Zveze duševnih delavcev (ki je po Narodnem Savezu Umnih Radnika včlanjen tudi v meddržavni »Confederation Internationale des Travailleurs Intellectuels v Parizu«) rektor Univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani g. dr. M. Slavič. Da bo udeležba omogočena tudi brezposelnim intelektualcem, bo kongres enodnevni in je prav iz tega ozira zaprosena četrtinska vožnja. Program kongresa je zamišljen tako, da bo kljub časovni omejitvi skušal objeti vso problematiko današnjega stanja mladih intelektualcev. Razdeljen je na idejno-teoretičnega, ki bo dopoldne in organizacijsko-praktičnega, ki bo popoldne. Dopoldne so na sporedu referati: **Sodobno stanje in naloge mlade inteligence** (cand. prof. Ebin Bojc, Maribor). **Razlika med manualnim in intelektualnim delavcem** (dipl. učit. Šegula Pavle, Maribor). **Brezposelnost mlade inteligence, teoretičen referat**

(književnik Ivo Grahor, Ljubljana), praktično konkretni koreferat (učitelj Josip Pukl, Ljubljana). **Pomen narodne vzgoje v narodni šoli** (priv. docent dr. Stanko Gogala, Ljubljana). — Popoldansko zborovanje pa je posvečeno organizaciji. Otvori ga referat o organizaciji ZMI (prof. Kuret Niko, Kranj). Temu sledi več manjših referatov zastopnikov ostalih ustanov ter čitanje in odobrenje resolucij I. kongresa. Mladi intelektualci, ki se nameravajo udeležiti kongresa, naj se prijavijo naslovu: **Matično vodstvo Zveze mladih intelektualcev, Maribor, Sodna ul. 9, III. nadstr.** ali po direktno: **Pripravljalnemu odboru I. kongresa Zveze mladih intelektualcev, Ljubljana, Pražakova ulica 8, II. nadstropje.**

Tega ne bomo trpeli!

V Mariborski tekstilni tovarni sta nastavljena nekaj mesecev dva inozemca, Kühnel in Gellner. Prvi je tituliran v tovarni kot inžiner, drugi pa je prišel v tovarno montirat neki stroj, ki je že zdavna montiran in v pogonu. Ni nam jasno, kaj ta g. Gellner še dela v tovarni. Ali se mogoče misli usidrati pri nas? Prvega kakor drugega pa opozarjamo, da takoj prenehata psovati naše delavce z »blöder Hund«, »verdammer Kerle«, ker bo v bodoče naše delavstvo z njima obračunalo. Merodajne oblasti opozarjamo na ta dva gospoda in prosimo, naj se pobližje informirajo, zakaj sta v naši državi. Mnenja smo, da imamo takih »strokovnjakov« tudi doma dovolj!

Cas je že...

V ambulanti delavnic državnih železnic na Koroškem kolodvoru še vedno vise na stenah nemška navodila za prvo pomoč pri nezgodah. Čas bi že bil, da bi železniška uprava odstranila te spomine na hlapčevske dni in jih zamenjala z slovenskimi!

NAŠ POKRET

Naš pokret zastopa narodnostno načelo po duševni kulturi, politiki in gospodarstvu. Našemu pokretu nacionalizem ni ideologija kapitalistične družbe, marveč mu je bistvo socialno življenje, ki se izraža v skupni plemenski zavesti, v čuvstvu narodne solidarnosti in v skupni življenski volji, ki vodi narod iz sedanosti v bodočnost in je njegova najvažnejša kulturna sila. Stremljenja in zahteve našega pokreta so stremljenja in zahteve našega naroda. Borba, ki jo vodi

naš pokret, je borba, ki jo vodi naš narod na temelju enakopravnosti vseh državljanov brez razlike poklica in spola. Dogodki zadnjih let in praksa nam je pokazala, da mora biti produktivni narod nacionalno organiziran, če hoče doseči svoje pravice. Internacionala je mogoča samo kot solidarnost med enakovrednimi in enakopravnimi delavskimi organizacijami posameznih narodov. Le tako internacionala pozna naš pokret, vsako drugo pa najenergичnejše odklanja.

Maribor

V nedeljo, 20. avgusta ob pol 15. uri dopoldan bo v restavraciji »Narodnega doma« sestanek delavstva iz tovarne Doctor in drug. Tudi delavstvo iz drugih tovarn naj se sestanka polnoštevilno udeleži. — Na sestanku bodo govorili tov. Bajt, Tumpej in Vojska.

Tezno

Pretekli petek je bil na Teznu v Felčevi gostilni sestanek tezenskega delavstva. Udeležilo se ga je delavstvo polnoštevilno in tako pokazalo svojo solidarnost in veliko zanimanje za nacionalno-socialen pokret. Prvi je spregovoril delavstvu tov. Tumpej, ki je razkril zavzožene ideje marksizma. Takozvani »internacionalci« so ugonobili naše delavstvo in ga spravili v sedanji obupni položaj. Pridigali so našemu delavstvu o edino zveličavnem internacionalizmu, njegovo usodo pa se niso pobrigali, je rodilo popoln razpad marksizma. Delavstvo uvideva vso ničevost marksističnega pokreta in trumoma vstopa v našo nacionalno organizacijo, ker se zaveda, da je le v njej rešitev. — Nato je povzel besedo tov. Vojska. V svojih temperamentnih izvajanjih je dejal, da bi se obrnil Marx v grobu, če bi slišal besede sedanjih njegovih učencev, ko plačani trobijo o moči umirajočega marksizma. Dotaknil se je tudi zakona o delu in o bolniškem zavarovanju. — **Tov. B a j t**

je naglasil potrebo pogostejših delavskih sestankov. Apeliral je na navzoče, naj se poprimejo svojega glasila »Borbe«, ki nepristransko zastopa interese delavstva. — H koncu se je delavstvo pogovorilo še o potrebi kolektivnih pogodb, ki morajo čimprej priti do uresničenja. — Uspeli sestanek je zaključil tov. podpredsednik pododbora tov. Žunko s pozivom k delu, ki bo prineslo delavstvu zaželjene uspehe.

Sladki vrh

Ustanovni občni zbor krajevne organizacije Narodno strokovne zveze bo 27. avgusta v šoli na Sladkem vrhu. Pridite vsi, ker le v enotnem in složnem nastopu je naša moč! Vsi za enega, eden za vse!

Mariborčani!

Ob priliki ustanovnega občnega zbora NSZ na Sladkem vrhu dne 27. t. m. priredi naša podružnica izlet na Sladki vrh. Prosimo vse tovariše in tovarišice, ki se hočejo udeležiti tega izleta, da prijavijo svojo udeležbo tajniku NSZ, v pisarni Sodna ulica 9, med uradnimi urami. Vse ostale informacije dobite, ko se prijavite. Prijave se sprejemajo do 25. avgusta zvečer. Delavci in nameščenci, vsi, ki morete, pohitite na ta dan na našo severno mejo!

Naši moderni sužnji

Različna so mnenja, o izseljevanju slovenskih deklet. Slovenska dekleta si že od nekdanj iščejo kruha po večjih mestih in so se zlasti po preobratu zatekle v Zagreb in Beograd. Izseljevanje slovenskih deklet pa je naša moralna in nacionalna zadeva, ker se često zgodi, da se naša dekleta izgube na krivih potih in da se jim gode ponekod velike krivice.

Nekateri sodijo, da Slovenke zato tako rade beže po svetu, ker so lene, da bi obdelovale svojo trdo grudo, ter da je njihov pad v nemoralno življenje lahko razumljiv. Drugi pravijo, da jih goni po svetu njihov veseli temperament in da v svoji naivnosti iščejo sreče. Tretji pa pravijo, da jih goni iz domovine lakota...

Znano je, da služi vseh deklet v Zagrebu približno 15.000, z drugimi besedami, da služi Zagrebčanom 15 bataljonov modernih sužnjev. V Zagrebu si iščejo službe dekleta iz vse Slovenije. Največ jih je iz Posavja, mnogo je Štajerk, pa tudi Kranjc. One so povečini služkinje, kuharice, natakarice, sobarice in pestunje. Nič manjše število pa ni naših deklet v Beogradu. Najdemo jih celo še dalje na jugu.

Veliko krivico delajo naše narodu vsi, ki tako mislijo o naših slovenskih dekletih, ker ne poznajo naših razmer. m ker ne vedo, da goni naša poštena in pridna dekleta v svet nad vse kruti kmečki socialni red, ki je v Sloveniji še danes tak, da kaznuje vse, ki niso prvorojenci ali prvorojenke. Prvi sin ali hči dobi grunt in hišo, ostali pa dobe odpravnino in culico, če nimajo te sreče da se oženijo ali omožijo. Drugi vzrok je tudi, da se naša dekleta ne vračajo k rodni hiši, nesreča v katero jih pada precejšnje število. Tako je v Zagrebu prav gotovo 30% takih deklet in prav toliko tudi v Beogradu. Dekle, ki v tujini obogati z otrokom, si ne upa več domov, živi in

trpi hude duševne bolečine ali pa se proda moškemu za vsako ceno. Pogostokrat se zgodi, da ostane tako dekle na cesti brez službe, izpostavljena na milost in nemilost velemestnim pohotnežen.

Zgodili so se tudi primeri, da so taka dekleta prišla v roke trgovcev z belim blagom, ki so jih prodali v javne hiše, v roke prešestnikov, ki so jih okužili z veneričnimi boleznimi, v roke moških, ki so naivnost in poštenost naših deklet nagradili z nezakonskim otrokom, nato jih pa vrgli na ulico kot izžete citrone. O takih pustolovščinah in tragedijah naših deklet, bi človek lahko napisal dolge romane.

Pa ne samo v moralnem, marveč tudi v materialnem pogledu naša dekleta zelo izrabljajo in ponižujejo. Še danes so gospodarji, ki ne plačajo svojega »sužnja«, ki mu ne dajo zadosti hrane. Težko najdejo pravo usmiljenje. Doktor je deklet mlado in še količkaj prikupljive zunanosti, še dobi službo, ko pa se postara, potem nima svet za njo nobenega kotička več. In tu je iskati vzroke, da naša dekleta beže iz življenja, da skačejo v vodo, da se vržejo pod vlak in da pijejo strup.

Doslej se je pri nas še vse premalo poglobljeno važnosti socialnemu vprašanju in pravicam služinčadi. V drugih državah pa je že zdavnaj urejeno tudi to vprašanje. Naš novi obrtni zakon je v tem pogledu pomanjkljiv, ker jemlje v zaščito samo osebe, ki so zaposlene po obratih, podjetjih in v pisarnah, nikjer pa ne omenja njih služinčadi. Za zboljšanje položaja se brigajo danes stanovske organizacije in naša Borza dela. V Zagrebu je tudi več cerkvenih družb, ki se brigajo za slovenska dekleta.

V Zagrebu, Beogradu in Ljubljani imajo posebne domove, kjer dobe brezposelne služkinje nekaj časa hrano in stre-

Ali je marksizem že mrtev?

Nasprotniki marksistov dokazujejo, da je marksizem mrtev. Marksisti pa se branijo in trde, da je marksizem neumrljiv, ker je Marksov nauk znanost in znanost je neumrljiva. Kdo ima prav? Na vsak način oni, ki trde, da je marksizem mrtev. Če marksisti sedanosti tudi dokazujejo, da je Marksov nauk znanost in da je neumrljiv, je pa že zdavnaj dokazano, da ima Marksov nauk pogoške, ki so jih svetovnoznani sociologi dokazali. Če tudi bi bil Marksov nauk brez pogošk, vendar ni nikjer zapisano, da bi se tega nauka ne smel posluževati nihče drugi. Voditelji današnjih marksistov so dokazali, da oni niso izpolnjevali naukov njihovega po njihovem mnenju edino nezmotljivega učitelja Marksa.

Marksi je dosledno zametoval kapitalizem. Njegovi nasledniki pa so ta njegov nauk preslišali in so kupičili ogromen kapital. Od tega »marksističnega« kapitala pa delovno ljudstvo ni imelo pričakovati koristi. Marksistični voditelji so povsod, kjer so prišli na krmilo, ustanavljali velikanska podjetja in banke. Svoje nameščence pa so plačali prav tako slabo, kakor njihovi najhujši sovražniki — buržujski kapitalisti. Imeli pa so povrh še to veliko hibo, da so povsod vodili pogubonosno gospodarsko politiko.

Ali bi bilo drugače mogoče, da jih ljudstvo zapušča prav v onih državah, kjer so imeli največjo moč (Nemčija!) Glavno geslo marksistov je bilo in je še danes: internacionala! V dejanjih pa so kljub temu povsod pokazali, da jim je internacionala le preteza, oziroma krinka, s katero so zakrivali in še zakrivajo svoje pravo lice.

Narodi v državah, kjer so bili marksisti na krmilu, so jih začeli zapuščati in prestopati v nacionalistične vrste prav zato, ker so po večletnih izkušnjah prišli do prepričanja, da marksisti ne morejo dati narodu življenskih pogojev, da mu ne morejo dati niti kruha niti pravic.

Marksi danes očitajo svojim nasprotnikom, da terorizirajo njihove voditelje in somišljenike, pozabljajo pa pri tem, da je ta teror samo odgovor na njihova nasilstva, ki so jih vršili nad nacionalisti in nad vsakomur, ki ni hotel priznavati njihovih pogoških naukov. Ljudstvo se danes ne

zmeni več dosti za njihovo jadikovanje in gre svojo pot v trdnem prepričanju, da je rešitev narodov edino v strogem in poštenem nacionalizmu, ki združuje v sebi socializem! Marksisti prav dobro vedo, da odklanja narodni socializem tudi laži-nacionaliste, ki so prav tako zlo za narode, kakor marksizem. Namišljeni nacionalisti mislijo, da imajo nekak privilegij nad onim delom naroda, ki si služi svoj kruh z rokami. Ti so prav tako izgubili pri narodu vsako zaupanje, kakor marksisti, ki so venomer povdarjali svoj edino zveličavni internacionalni socializem, ki so ga izvajali samo pri svojih voditeljih, med tem ko so na narod pozabili.

Tudi pri nas jih delovno ljudstvo zapušča in prestopa v vrste nacionalno-socialnega pokreta, ker se je pričelo zavedati, da je njegova rešitev edinole na tej poti. Pristaši nacionalno-socialnega pokreta hočejo močno državo in se zanašajo edinole na svojo moč, v mednarodnem oziru pa so pripravljene nuditi roko sprave vsakemu narodu, ki spoštuje naš narod, držeč se gesla: »Na svoji zemlji svoj gospod, nikomur suženj!«

Nezaželjeni obisk

Že nekaj dni pred »Mariborskim tednom« sta »Delavska politika« in »Volksstimme« delali reklamo za sprejem svojih »sodrugov« iz Avstrije. Sodrugji so se pripeljali na štirih avtobusih in so jih naši marksisti sprejeli v Tomšičevem drevoredu z »Glück auf!« Prišli pa niso na »Mariborski tedne«, kakor je to oznanjalo in obešalo na veliki zvon njihovo in tudi drugo časopisje, marveč so prišli za to, da se pri nas za mal denar napijejo in najedo in pa, da s svojimi sodrugji obude in počive spomine na tiste čase, ko so še bili vsi skupaj »štramm-dajč«. Prišli niso v Maribor, marveč v »unser Marburg«. Zadnja številka »Volksstimme« med vrsticami pretaka bridke solze in jadikuje, kako jim je bilo težko pri srcu, ko so se zopet sestali s svojimi nekdanjimi prijatelji. Nacionalisti prav radi verjamemo, da jim je bilo hudo pri srcu, ker niso mogli več tako brezskrbno »hajlati«. Povemo jim pa tudi to, da bi jim bili nacionalisti zabranili prihod, čeprav jim ga je naša oblast dovolila, in bi jih bili napodili, da bi se bilo za njimi kadilo. Te ga pa niso storili radi prire-

ditev »Mariborskega tedna«, toda v bodoče si zapomnite: Ne izzivajte nas! Naše čete bodo odslej budno na straži in bodo skrbele za to, da se kaj sličnega v Mariboru več ne pripeti! »Marburg« je bil, in ga nikdar več ne bo!

Nacionalisti!

Naročajte se na »BORBO«. »BORBA« je vaše glasilo, ki se bori za brezkompromisni nacionalizem in socializem. »BORBA« je glasilo najbolj zdravega dela našega naroda, glasilo produktivnega človeka nacionalista, od katerega je odvisna Moč in Sila naše države, ki jo nacionalist krepi in dviga in bo prvi, ki jo bo v nevarnosti branil do zadnje kaplje svoje krvi. Pod njenim praporom se zbirajo nacionalne vrste delavcev in nameščencev, prežete s pravim in čistim idealizmom in socialnim čutom, ki hočejo nesebičnosti in popolne socialne pra-

vičnosti. Naročnik »BORBE« mora biti vsak pošten nacionalist.

DELAVCI IN NAMEŠČENCI!

Zahtevajte »BORBO« v vsakem javnem lokalu! Bodite samozavestni in tako ponosni ter odločni in se dosledno izogibajte lokalov, ki se na vaše glasilo nočejo naročiti ter se izgovarjajo, da imajo naročenih že preveč listov. Zavedajte se, da so vsi ti ljudje od vas odvisni! Pridobivajte »BORBO« novih naročnikov. Širite jo med svojimi stanovskimi tovariši in tovarišicami! »BORBA« je vaše glasilo, živi od vaše naročnine, in nikdo drugi nima na njo nobenega vpliva.

NAJLEPŠA ČEDNOST JE ZVESTOBA DOMOVINI IN ČASTNI BESIDI!

MALI OGLASI

V malih oglasih, ki služijo posredovanju in socialnim namenom stane vsaka beseda 50 par, v oglasih trgovskega značaja pa vsaka beseda Din 1.—.

DOBRO IDOČO GOSTILNO

dam v najem zavednemu gostilničarju z 10.000 Din kavcije, ki jo bo potreboval za prezidavo lokalov. Poleg gostilne je lep senčnat vrt in moderno urejeno kegljišče, ki se pozimi lahko zakuri. V poštev pridejo le resni in narodno zavedni reflektanti. Naslov v upravi našega lista.

010

KAVARNA »PROMENADA«

Lep, senčnat vrt. Radio-koncert. Dobra in cenena pristna vina. Mrzla in topla jedila. Dobra postrežba!

004

KUPUJTE IN PRODAJAJTE

v Grajski starinarni, Maribor, Trg svobode. Tam kupite in prodate razne predmete najugodnejše!

001

PRIDNO DEKLE,

išče službe kot sobarica ali služkinja pri boljši rodbini v Mariboru ali kje v okolici. Naslov pove uprava »Borbe«.

009

OPOZORILO.

Varujte se moljev, zato prodajte obnošene obleke, knjige, godala, nadalje porcelan starine itd. v Grajski starinarni, Trg svobode 1.

006

MESTO HIŠNIKA

ali kaj sličnega išče državni uslužbenec, ki ni po lastni krivdi izgubil službe. Ima ženo in dva nedoletna otroka, ter je brez pokojnine. Hišni posestniki, usmilite se siromaka. Naslov dobite v upravi »Borbe«

011

PRODAM

dva mlada, čistokrvna dobermana, stara tri mesece. Joško Kramberger, učitelj. Murska Sobota.

005

STANOVANJE

štirisobno in solčno, oddam v najem s 15 avgustom ali 1. septembrom v Tattenbachovi ulici. Natančnejša pojasnila daje gostilničarka pri »Prleku«.

002

HIŠNIK

priden in zanesljiv, dobi lepo stanovanje. Vprašajte v pisarni Društva stanovanjskih najemnikov med uradnimi urami od 18. do 19. na Rotovškem trgu.

007

CENENO STANOVANJE

oddam na Pobrežju v Nasipni ul. Natančnejša pojasnila daje pisarna Društva stanovanjskih najemnikov na Rotovškem trgu.

003

Širite „BORBO“!

„SVOJIM K SUOJIM!“

Koroška cesta 19

„Rokopis je ogledalo duše ...“

G. Karmah bo iz prilaznosti računal za analizo rokopisa naročnikom »Borbe« samo Din 20.—

Svetovno znani psihografolog Karmah prečita iz Vašega rokopisa Vaše življenske uspehe, Vašo bodočnost, Vaš značaj; strogo zaupno Vam pove o osebi za katero se zanimate. S svojimi grafološkimi analizami ima Karmah povsod in vselej popoln uspeh. Če Vam je mar Vaša sreča, Vaša bodočnost, pišite mu še danes na naslov: Karmah, psihografolog, žalec pri Celju, ker odgovarja tudi na korespondenco.

Za fotoamaterje!

Najlepše in najcenejše amaterske albume izdeluje in razpošilja industrija

V. WEIXL

Maribor

cele v platno vezane v štirih izdelavah z 20 listki vložka

17 × 24 cm Din 36.—, 40.—, 48.—, 52.—

20 × 26 cm Din 45.—, 55.—, 58.—, 60.—

25 × 34 cm Din 55.—, 70.—, 75.—, 80.—

Naročila izvršujemo samo proti povzetju ali predplačilu poštnine prosto!

Kreditna zadruga uslužbencev drž. železnic v Mariboru

Frankopanova ulica 34

daje posojila po 8%

sprejema vloge in obrestuje nevezane po 4% vezane pa po 5 1/2%

Vse vloge izplačuje promptno

Železničarji, poslužujte se samo Vaše Kreditne zadruge